

Barnefamilier ivrigst på Internett

Familier med små og større barn var de som oftest leverte skjemaene til Folke- og boligtellingsen 2001 (FoB2001) på Internett. Menn var ivrigere enn kvinner. Men Internett-brukere skiller seg ikke ut med spesielt høy eller lav boligstandard.

Folke- og boligtellingsen 2001 er den første store statistiske undersøkelsen i Norge som hadde et tilbud om rapportering over Internett. Nesten hvert tiende skjema som ble sendt inn, ble levert over Internett. For de som fikk tilsendt skjema var det ikke noe å tjene på å levere skjema til FoB2001 på Internett. Det i motsetning til for eksempel levering av selvangivelsen over Internett eller bruken av nettbankene, hvor Internett kan føre til raskere saksbehandling. Det gjør det aktuelt å spørre om de som leverte skjema til FoB2001 over Internett, skiller seg fra resten av befolkningen. Det kan hende at de er spesielt glade i ny teknologi eller oppfatter seg som ganske moderne. Artikkelen gir et innblikk i hvilke grupper som har brukt det nye mediet for å svare på FoB2001 og hvordan de bor.

Coen Hendriks

Unge menn topper

Ikke uventet er unge menn overrepresentert blant samtlige som leverte over Internett. Hele 22 prosent av menn i alderen 20-29 år leverte ved hjelp av elektronikken (figur 1).

Figuren viser også at menn generelt var ivrigere etter å bruke Internett. 12 prosent av skjemaene som ble levert av menn, kom inn over nettet. Den tilsvarende andelen for kvinner var 7 prosent. Figur 1 viser at andelen Internett-skjema avtar med alderen, med unntak av den eldste gruppen på 80 år og over. Her ser vi en liten økning i forhold til aldersgruppen 67-79. Antakelig skyldes økningen at personer i den eldste gruppen har fått hjelp av sine barn eller barnebarn til å fylle ut skjemaet over Internett. For øvrig var det flest kvinner blant pensjonistene som leverte eller fikk levert skjema over Internett.

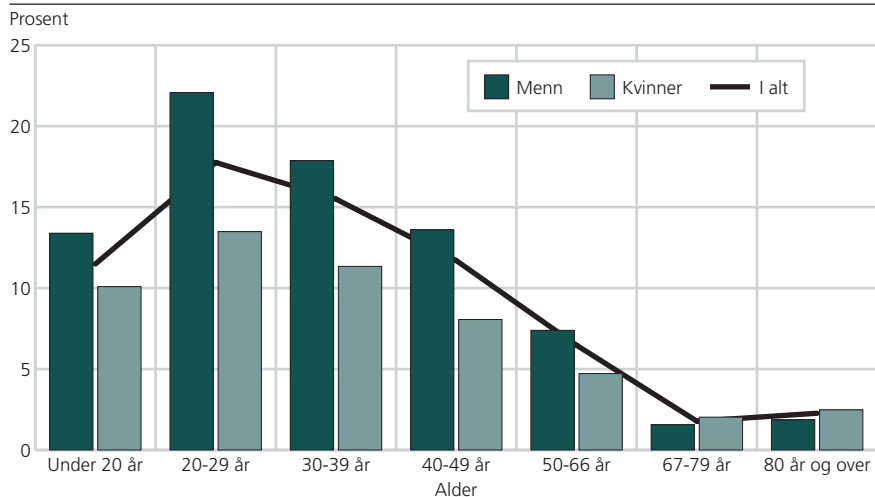
Også den fylkesvise fordelingen viser relativt store forskjeller (figur 2) i forhold til gjennomsnittet for landet. Oslo, Akershus, Rogaland, Hordaland og Sør-Trøndelag ligger over landsgjennomsnittet. Helt på bunn ligger innlandsfylkene Oppland og Hedmark, samt Telemark og Aust-Agder. I sistnevnte fylker ligger andelen skjema som ble levert over Internett, under 8 prosent.

Barnefamilier flittigste brukere

I det videre har vi utnyttet utvalget som ligger til grunn for publisering av foreløpige tall fra FoB2001 for å finne fellestrekk ved de som leverte skjema over Internett. Det medfører at studenter, som fikk tilsendt egne skjema og som oftest bor borte fra foreldrene, er holdt utenfor. Materialet viser noen fellestrekk for hvordan folk som har svart over Internett, bor i forhold til de som har svart på andre måter.

Par med barn er overrepresentert blant husholdninger som har sendt skjema over Internett. Det gjelder både for par med små barn og for par med store barn (tabell 1). 18 prosent av husholdninger bestående av par med

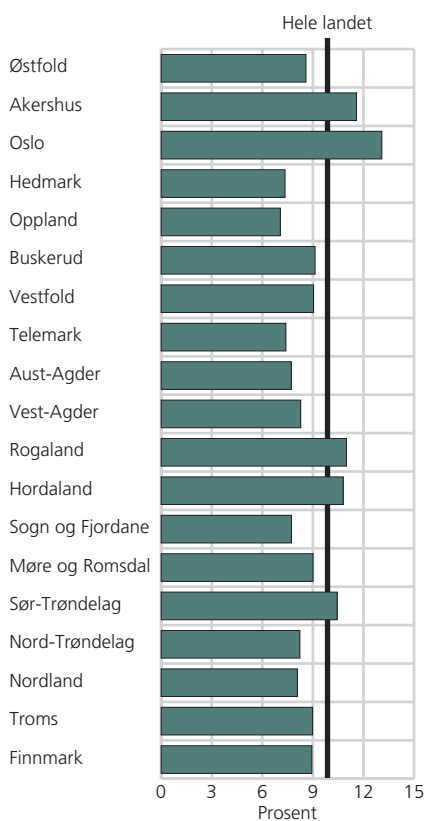
Coen Hendriks er rådgiver i Statistisk sentralbyrå, Seksjon for folke- og bolig telling (coen.hendriks@ssb.no).

Figur 1. Andel skjema som ble levert over Internett, i prosent av samtlige skjema som ble levert, etter alder og kjønn

Kilde: Folke- og boligtellingsen 2001.

små barn, hvor det yngste barnet er opp til fem år gammelt, har svart over Internett. Blant par med store barn, hvor det yngste barnet er mellom seks og 17 år gammelt, har 14 prosent svart over Internett. Her er kontrasten forholdsvis stor i forhold til husholdninger som består av én forelder med barn. I sistnevnte gruppe har 7,5 prosent svart via Internett. Også husholdninger som består av en familie med voksne barn, det vil si at det yngste barnet er 18 år eller over, har mer enn de fleste foretrukket andre medier enn Internett. 8,5 prosent av de som bor alene har sendt inn skjema over Internett, men som nevnt, er studenter holdt utenfor materialet.

Når vi ser på antall personer i husholdninger som har svart elektronisk, så går det et skille ved to personer i husholdningen. Blant små husholdninger, det vil si med opp til to medlemmer, har 8 prosent benyttet seg av Internett, mens blant større husholdninger har 13 prosent brukt elektronikken.

Figur 2. Andel skjema som ble levert over Internett, i prosent av samtlige skjema som ble levert, etter fylke

Kilde: Folke- og boligtellingsen 2001.

Vi har sammenlignet gruppen som har fylt ut over Internett med de øvrige som har svart, med hensyn til boligens størrelse, om de eier eller leier boligen sin, og bygningstype. Materialet viser noen mindre forskjeller mellom begge gruppene, men siden vi bygger på et utvalg, kan forskjellene skyldes tilfeldigheter. Norsk mediebarometer 2001 (Vaage 2002) viser at bruken av Internett er størst blant folk med høyere utdanning, størst inntekt og høyere yrker. Det skulle tilsi at de som har svart over Internett bor staselig. Materialet viser at gruppen som har svart over Internett, bor noe romsligere, men forskjellen er liten. Det er ikke forskjell når det gjelder eie- eller leieforhold til boligen. Det er en signifikant forskjell når det gjelder bygningstype. Vi fikk en større andel skjema over Internett fra folk som bor i blokk, leiegård eller lignende, enn fra folk som bor i enebolig, henholdsvis 12,8 og 8,8 prosent. Det kan tyde på at unge familier som bruker Internett ennå ikke har klart å skaffe seg eneboligen. Det kan ha sammenheng med boligmarkedet i sentrale strøk hvor unge familier er overrepresentert.

Barn som alibi?

Bortsett fra tydelige forskjeller når det gjelder alder, kjønn, geografi, husholdningstype og bygningstype, viser materialet små forskjeller. Dels skyldes det at forskjellene er såpass små at det kan skyldes tilfeldigheter i utvalget, men det kan tyde på en egenskap ved selve mediet. Internett synes å være et medium som har funnet innpass i de fleste grupper i samfunnet, uansett om man bor enkelt eller staselig, eier eller leier, eller om man bor trangt eller romslig.

FoB2001 gir foreløpig ingen forklaring på mønsteret som er beskrevet, men noen konklusjoner synes å være nærliggende. Unge familier, med barn i skolealderen, har skaffet seg Internett og bruker det. Man skulle tro at barnas behov for å kunne bruke Internett, hvor reelt det nå er, er brukt som

alibi da foreldrene gikk til anskaffelse av Internett. Slike unge barnefamilier er det flest av i sentrale strøk på Østlandet og i fylkene hvor de øvrige store byene finnes. Samtidig har barn som vokser opp med én av foreldrene i mindre grad tilgang til det nye mediet.

Litteratur

Vaage, Odd Frank (2002): Norsk mediebarometer 2001. Statistiske analyser 53. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 1. Andel skjema som ble levert over Internett, i prosent av samtlige skjema som ble levert, etter husholdningstype

Husholdningstype	Andel skjema som ble levert over Internett, i prosent av samtlige skjema
I alt	9,8
Enfamiliehusholdninger	9,9
. Aleneboende	8,5
. Par uten barn	8,0
. Par med små barn	
. (yngste barn 0-5 år)	17,6
. Par med store barn	
. (yngste barn 6-17 år)	13,6
. Mor/far med barn	7,5
. Enfamiliehusholdninger	
. med voksne barn (yngste	
. barn 18 år og over)	7,0
Flerfamiliehusholdninger	
med eller uten barn	13,8
Kilde: Folke- og boligtellingsen 2001.	